

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

XIX. De proluxa fidei expositione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

Κεφ. ιβ΄.

A

Περί τῆς μακροσχημῆς ἐκθέσεως.

Τριετὴς ἦν τῷ μέσω διαδραμόντος χρόνου, αὐτῆς οἱ ἀνατολικοὶ Ἐπισκοποὶ συνεδροῖον ποιησάμενοι, καὶ ἑτέραν πάλιν συνάξαντες, τοῖς ἐν ἰταλίᾳ λαοσέλλασιν δι' εὐδοξίῃ τῷ τότε Ἐπισκόπῳ γερμανικίας, καὶ μαρτυρίας, καὶ μακεδονίας, ὅς μόνον ἐστὶς τῆς ἐν κιλικίᾳ ἐπισκοπῆς ἦν ἡ πίστις διὰ μακροτέρων γραφείσθαι, καθότι καὶ τὸ πλεῖστον τῶν παλαιῶν λαβόντων ἀπέχεσθαι, ἐν τῷ αὐτῷ ἔξοχῶς τοῖς ῥήμασι. Πιστεύομεν εἰς ἕνα θεόν, πατέρα παντοκράτορα, κτίστην καὶ ποιητὴν τῶν πάντων, ὃς ἐπάσα πατέρα ἐν θεοῖς καὶ Ἐπιγῆς ὀνομάζει, καὶ εἰς τὸν μονογενῆ υἱὸν ἰσὺν χειρὸν, τὸν κύριον ἡμῶν, τὸν πατέρα πάντων τῶν αἰώνων γνηθῆναι ἐκ τῆς πατρὸς θεοῦ ἐκ θεοῦ φῶς ἐκ φῶτος δι' ἃ ἐγένετο τὰ πάντα ἐν τοῖς χρόνοις ἐκ τῆς ἐπιγῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα λόγον ὄντα, καὶ ἁγίασιν, καὶ ζωὴν, καὶ φῶς ἀληθινὸν τὸν ἐκ τῶν ἡμερῶν δι' ἡμᾶς ἐνανθρωπήσαντα, καὶ γνηθῆναι ἐκ τῆς ἀσίας παρθένης, τὸν σαυρωθέντα, καὶ διδοθέντα, καὶ ταφέντα, καὶ ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἀναληθῆναι εἰς ἔρανον, καὶ καθεστῆναι ἐκ δεξιῶν τῆς πατρὸς ἐρχόμενον ἐπὶ σιωπῆ τῶν αἰώνων κρίναι ζῶντας καὶ νεκρούς, καὶ διδοῦναι ἐκάστῳ τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἡ βασιλείᾳ ἀκατάπαυστος, ἔσθαι, διαμῆναι εἰς ἀπείρους αἰῶνας καθέξω γὰρ ἐν δεξιᾷ τῆς πατρὸς, ἐμόνον ἐν τῷ αἰῶνι τῷ αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι πιστεύομεν ὅτι καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, τῆς ἐπιγῆς ἐκ τῆς ἐπιγῆς ὁπῶς ἐπαγγελία μὲν τοῖς λαοσέλλοις, μὲν τῶν εἰς ἔρανον ἀνοδὸν ἀπέσειλε διδάξαι καὶ ἱσομιῆσαι αὐτὸς πάντα δι' ἃ καὶ ἀγάθων ἀγαθῶν εὐλογίᾳ εἰς αὐτὸν πιστεύοντων ψυχῶν τὰς ἡλεγοῖας ὅσων ὄντων τὸν υἱόν, ἢ ὅτι ἐτέρας ἱσοσάσεως, καὶ μὴ ἐκ τῆς θεοῦ, καὶ ὅτι ἦν ποτε χρόνος ἢ αἰὼν ὅτε μὴ ἦν, ἀλλοτεῖς οἶδεν ἡ ἀγία καθολικὴ ἐκκλησία ὁμοίως καὶ τὰς λέγοντας τρεῖς εἶναι θεούς, ἢ τὸν χειρὸν μὴ εἶναι θεόν πρὸ τῶν αἰώνων, μὴ τε χειρὸν, μὴ τε υἱὸν θεοῦ εἶναι αὐτόν, ἢ τὸν αὐτὸν εἶναι πατέρα καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα, καὶ ἀχώρητον τὸν υἱόν, ἢ ὅτι ἐβασίλευσε ἐν δεξιᾷ ἐγέννησεν ὁ πατὴρ τὸν υἱόν

CAPUT XIX.

De prolixa fidei expositione.

Transacto post hæc triennii spatio, rursus Orientales Episcopi collecta Synodo, aliam fidei formulam conscripserunt, eamque per Eudoxium Germanicæ, Macedonium Mopsuhæstia in Cilicia Episcopum & Martyrium, ad Episcopos Italiae miserunt. Hæc autem fides prolixius scripta, & plurimis præter superiores accessionibus aucta, his verbis exposita est. Credimus in unum Deum patrem, omnipotentem, Creatorem omnium & Conditorum: ex quo omnis paternitas in cælo & in terris nominatur: & in unigenitum filium ejus Iesum Christum, Dominum nostrum, ante omnia sæcula genitum ex Patre, Deum ex Deo, lumen ex lumine. Per quem omnia facta sunt in cælo & in terris, visibilia & invisibilia. Qui verbum est & sapientia atque potentia: vita & lux vera. Qui in novissimis diebus propter nos homo factus est natusque ex sanctissima Virgine: qui crucifixus est & mortuus ac sepultus. Tertia autem die surrexit à mortuis, & ascendit in cælum: sedetque ad dexteram patris, venturus in fine sæculorum ut judicet vivos ac mortuos, & unicuique mercedem operis sui reddat. Cujus regnum interminabile, in infinita permanet sæcula. Sedet enim ad dexteram patris non solum in hoc sæculo, verum etiam in futuro. Credimus etiam in Spiritum sanctum, hoc est in Paracletum, quem Christus pollicitus Apostolis, post ascensum in cælum, misit ut doceret illos ac submoneret de omnibus: per quem etiam sanctificantur animæ eorum, qui sincerè in illum credunt. Illos autem qui dicunt filium ex eo quod non erat substitisse, aut ex alia substantia, non autem ex Deo; aut tempus aliquando vel sæculum fuisse cum non exstaret, pro alienis habet sancta & Catholica Ecclesia. Eos item qui dicunt tres esse Deos, aut Christum non esse Deum ante sæcula, neque Christum neque Filium Dei illum esse: aut eundem esse Patrem, & Filium & Spiritum Sanctum: aut filium esse ingenitum; aut patrem non arbitrio suo ac voluntate genuisse Filium, eos in-

N

Κεφ

quam, anathematizat sancta & universalis Ecclesia. Nam neque citra periculum erroris dici potest, filium ex iis quæ non erant extitisse: cum nusquam in divinis libris id de illo proditum reperiamus. Neque ex alia præter Patrem prius existente hypostasi, sed ex solo Deo verè genitum esse didicimus. Unum enim ingenitum ac principii expertem esse, Christi scilicet patrem, divinus sermo pronuntiat. Sed neque eos qui sine sacræ Scripturæ auctoritate temere dicunt, fuit aliquando tempus cum non esset, præcogitare oportet animo aliquod temporis spatium antecedens, sed solum Deum qui sine tempore illum genuerit. Tempora enim & sæcula per illum facta sunt. Neque item existimandum est, filium patri coingentum, & principii simul cum eo expertem esse. Quippe coingentis & principio simul carentis, nec pater nec filius quisquam propriè dici potest. Sed patrem quidem solum principii expertem & incomprehensibilem esse cognovimus, qui impervia quadam & incomprehensibili ratione genuerit. Filium vero genitum fuisse ante sæcula; nec perinde ac patrem, ipsum quoque ingenitum esse; sed principium habere, patrem scilicet ex quo sit genitus. Caput enim Christi, Deus. Quamvis autem tres confiteamur res, tresque personas, Patris videlicet ac Filii & Spiritus sancti juxta sacras Scripturas: non ideo tamen plures facimus Deos. Unum enim ex se ipso perfectum & ingenitum, principii quoque expertem & invisibilem Deum novimus, Deum scilicet ac patrem unigeniti; qui ipse quidem solus ex seipso habet ut sit: reliquis autem omnibus copiosè præstat ut sint. Porro tamen si unum Deum esse dicamus patrem Domini nostri Iesu Christi qui solus sit ingenitus: Christum non idcirco negamus Deum esse ante sæcula: quod quidem faciunt Pauli Samosatensis discipuli, affirmantes illum post incarnationem ex profectu ac promotione quadam Deum esse factum, cum natura nudus ac simplex homo extitisset. Scimus enim illum, quamvis Patri ac Deo subiectus sit, nihilominus tamen genitum ex Deo, Deum naturà esse perfectum ac verum: & non ex homine Deum postea factum, sed ex Deo hominem propter nos

αναθεματίζει ἡ ἀγία καὶ καθολικὴ ἐκκλησία· ἔτε γὰρ ἔξ ὧν οὐδὲν λέγειν τὸν υἱὸν ἀσφαλές. ἐπεὶ μηδαμῆ τέτο τῶν θεοπνεύτων γραφῶν ἐμφέρεται· ὡς αὐτῶν· ἔτε μὴν, ἔξ ἑτέρας ὑποστάσεως ὡσαύτῃ τὸν πατέρα ἀσυστάτου, ἀλλ' ἐν μόνῳ τῷ Θεῷ γνησίως αὐτὸν γεννητῶς διδασκόμεθα· ἐν γὰρ τῷ ἀγγήτῳ καὶ ἀναρχῳ, τὸν Χριστὸν πατέρα ὁ θεὸς διδάσκει λόγῳ· ἀλλ' ἐδὲ τὸ ἦν ποτὲ ὅτε οὐκ ἦν ἔξ ἀγράφων ἰσοφαλῶς λέγοντας, χρονικὸν διάστημα ἀσυστάτου ἀπὸ αὐτοῦ, ἀλλ' ἢ μόνον τὸν ὁμοίως αὐτὸν γεννητῶς Θεὸν καὶ ἁγίον γὰρ καὶ αὐτὸν γεγονότα δι' αὐτοῦ· ἔτε μὴν σιμωανάρχον, ἔτε σιμωανῆτον τὸν υἱὸν τῷ πατρὶ εἶναι, νομισέον σιμωανάρχη γὰρ καὶ σιμωανῆτης ἐδὲ ἰσὺς Κυρίου πατρὸς, ἢ υἱὸς λεχθῆσε· ἀλλὰ τὸν μὴ πατέρα, μόνον ἀναρχῶν ὄντα καὶ ἀνεφίλον, γεννητῶς ἀνεφίλως καὶ πᾶσαν ἀκαταλήτως οὐδαμῶς τὸν ὅτι υἱὸν γεννητῶς ἀπὸ τῶν αἰῶνων, καὶ μηκέτι ὁμοίως τῷ πατρὶ ἀγγήτῳ εἶναι καὶ αὐτὸν, ἀλλ' ἀρχὴν ἔχειν τὸν γνηστῶτα πατέρα· κεφαλὴ γὰρ Χριστῶ, ὁ Θεὸς ἔτε μὴν τρία ὁμολογῶντες πρῶτον, καὶ τρία πρῶτα, ἔτε πατρὸς καὶ ἔτε υἱὸς καὶ ἔτε ἁγίου πνεύματος· καὶ τὰς γραφὰς, καὶ διὰ τέτο τὰς Θεοῦ ποιούμεν· ἐπειδὴ τὸ αὐτοτελὴ καὶ ἀγγήτῳ, ἀναρχῶν τε καὶ ἀόρατον Θεόν, ἕνα μόνον οὐδαμῶς τὸν Θεόν καὶ πατέρα ἔτε μονογενῶς, τὸν μόνον μὲν ἐξ ἑαυτοῦ τὸ εἶναι ἔχοντα, μόνον οὐ τοῖς ἄλλοις πᾶσαν ἀφθόνως τὸ εἶναι πατρὸς· ἔτε μὲν ἕνα Θεὸν λέγοντες εἶναι τὸν ἔτε Κυρίου Ἰησοῦ Χριστῶ πατέρα, τὸ μόνον ἀγγήτῳ, διὰ τέτο δὲνόμεθα τὸν Χριστὸν Θεὸν εἶναι ἀσυστάτου, ὁποῖοι εἶσιν οἱ διὰ Παύλου ἔτε Καμοσατέως, ὡς εἶπον αὐτὸν μὲν τῶν ἐνανθρωπήσειν ἐν ἀσυστάτου κοπῆς τεθεοποιῶν λέγοντες, τῶν τῶν φύσιν ἕνα ἀνθρώπου γεγονέναι οὐδαμῶς γὰρ καὶ αὐτὸν, εἰ καὶ ὑποτίθεται τῷ πατρὶ καὶ τῷ Θεῷ, ἀλλ' ὁμοίως ἁγίον εἶναι ἐν τῷ Θεῷ, Θεὸν καὶ φύσιν τέλειον εἶναι καὶ ἀληθῆ, καὶ μὴ ἐξ ἀνθρώπων μὲν τὰς τὰ Θεόν· ἀλλ' ἐν Θεῷ ἐνανθρωπήσειν

δι' ἡμᾶς, καὶ μηδὲ πώποτε διπολωκεῖν τὸ
 εἶναι Θεόν· βδελυσόμεθα δ' ὡς τῶν τέτοις καὶ
 ἀναθεματίζομεν, καὶ τὰς λόγον μὴ μόνον
 αὐτὸν ἔθεε· ψιλὸν καὶ ἀνύπαρκτον Ἰησοῦ
 ὡς καλεῖται, ἐν ἑτέρῳ τὸ εἶναι ἔχοντα. οὐδὲ
 μὴν, ὡς τὸν παρονομαζόμενον λεγόμενον ὑπό π-
 νων οὐδὲ, ὡς τὸν ἐνδιαθετὸν· Χειρὸν δ' αὐτὸν
 καὶ ὕον ἔθεε, καὶ μεσίτην, καὶ εἰκόνα ἔθεε, μὴ
 εἶναι παρὰ αἰῶνων θελήσας· ἀλλ' ἔκτοτε Χει-
 ρὸν αὐτὸν γεγονέναι ἔκ ὕον ἔθεε, ὅτε ἔτι
 ἡμετέραν ἐκ τῆς παρθένου Σάρκα ἀνείληφε,
 παρὰ τέσσαρτος ὄλων ἔτη· ἔκτοτε γὰρ τὸν
 Χειρὸν δεξιῶν βασιλείας ἐρχόμενον θελήσας,
 καὶ τέλει ἐξῆν αὐτῷ, μετὰ τὴν σωτήριαν
 καὶ κρείσιν τοῖσδε δέ εἰσιν, οἱ δὲ μακρότεροι
 καὶ φωνηθεῖς, τῶν ἀγκυρογαλατῶν· οἱ τὴν
 παλαιότητα ὑπαρξῆν τε καὶ θεότητα ἔθεε
 ἔθεε, καὶ τὴν ἀτελεύτησιν αὐτῆς βασιλείαν
 ὁμοίως ἰσθῶσις ἀθετέσθω, Ἰησοῦ φασει
 τῆς σωτήριαν δόξαν τὴν μοναρχίαν Ἰσοῦ γὰρ
 αὐτὸν ἡμεῖς, ἔχ' ἀπλῶς λόγον παρονομαζόμενον
 ἢ ἐνδιαθετὸν τῆς θεῆς, ἀλλὰ ζῶντα Θεὸν λό-
 γον, ἔκασθ' αὐτὸν ὑπαρχόντα ἔκ ὕον θεῆ
 καὶ Χειρὸν. καὶ ἔτι προγνωστικῶς σωτήριαν
 καὶ σωδατεῖσθωτα παρὰ αἰῶνων τῶν ἑαυτῆ
 πατρὶ, καὶ πρὸς πᾶσαν διακοινοσάμενον
 αὐτῶν τὴν δημοκρατίαν, εἴτε τῶν ὁρατῶν, εἴ-
 τε τῶν ἀορατῶν ἀλλ' ἐνυπόστατον λόγον
 ὄντα τῆς πατρὸς, καὶ Θεὸν ἐκ θεῆ· ὅτι
 γὰρ εἶπεν ὁ πατὴρ, ὅτι ποιήσω-
 μεν ἄνθρωπον κατὰ εἰκόνα ἡμετέραν καὶ
 καθ' ὁμοίωσιν· ὅς καὶ τοῖς πατέρασιν αὐτο-
 προσωπῶς ὄφθη δὲ δὲ δὲ τὸν νόμον, καὶ λα-
 λήσας διὰ τῶν προφητῶν, καὶ τὰ τελευ-
 τὰ ἐνανθρωπήσας, καὶ τὸν ἑαυτῆ πα-
 τῆρα πᾶσαν ἀνθρώπων φανερώσας, ἔκ βασι-
 λεύων εἰς τὰς ἀτελεύτητας αἰῶνας· ἐδὲν γὰρ
 παρὰ τῆς θεῆς ἡμετέρας παρὰ τῆς θεῆς
 ἀλλ' ἀνοθεῖν τέλειον αὐτὸν, καὶ τῶν πατρὶ καὶ
 πάντα ὁμοίον πεπεσμένον καὶ τῶν λέγον-
 τας ἢ τὸν αὐτὸν εἶναι πατέρα καὶ ὕον καὶ ἁγίον
 πνεῦμα, καθ' ἑνὸς καὶ τῆς αὐτῆς πράγματός τε
 καὶ προσωπῶς τὰ τρία ὀνόματα ἀσεβῶς
 ἐκλαμβάνουσας, εἰκότως ἀποκηρύσσουμεν
 τῆς ἐκκλησίας, ὅτι τὸν ἀχώρητον καὶ ἀπαθῆ
 πατέρα, χωρὶς ἅμα καὶ παθῆ ἰδὲ διὰ τῆς

A factum esse, nec unquam Deum esse
 defuisse. Execramur præterea & anathe-
 matizamus eos qui illum nudum duntaxat
 ac simplex Dei verbum, nec
 ullâ subsistentiâ præditum, falso appel-
 lant, quod in alio suam essentiam ha-
 beat; nunc quidem instar verbi quod
 prolaticium vulgò dicitur; nunc vero
 instar verbi quod intenum nominatur:
 Ipsum vero Christum ac Dominum, &
 filium Dei, ac mediatorem, atque
 imaginem Dei non fuisse ante sæcu-
 la contendunt: sed ex eo tempore
 Christum ac Filium Dei illum esse cœ-
 pisse, ex quo carnem nostram assump-
 sit ex Virgine, ante quadringentos
 circiter annos. Ab eo enim tempore,
 volunt Christum regni sui habuisse
 principium; & hoc regnum post mun-
 di consummationem atque iudicium,
 finem habiturum. Hujusmodi sunt
 sectatores Marcelli atque Photini An-
 cecyanorum, qui æternam Christi essen-
 tiam ac divinitatem, ejusque perpetu-
 um & immortale regnum perinde abro-
 gant, ut monarchiam stabilire videantur.
 Nos verò intelligimus, illum non
 esse duntaxat verbum Dei prolaticum &
 intenum, sed verbum vivens ac per
 se subsistens, utpote Deum verbum,
 Deique filium & Christum. Nec per
 solam præscientiam illum cum patre
 semper fuisse, & ante omnia sæcula
 cum eo fuisse versatum, inservientem
 illi ad creationem omnium rerum,
 tam visibilium quam invisibilium: Sed
 substantiale patris verbum, & Deum
 ex Deo illum esse profiteamur, ipse e-
 nim est cui dixit pater: faciamus ho-
 minem ad imaginem & similitudinem
 nostram; qui antiquis patribus perso-
 nam suam spectandam exhibuit, qui
 legem dedit; qui locutus est per Pro-
 phetas: qui ad extremum homo fa-
 ctus, patrem suum cunctis hominibus
 manifestavit: qui denique regnat in
 perpetua sæcula. Neque enim ullam
 dignitatem recens adeptus est Chri-
 stus: sed cum ab omni ævo perfe-
 ctum, patrique per omnia similem
 fuisse credimus. Illos etiam qui e-
 undem esse dicunt Patrem ac Fili-
 um & Spiritum sanctum, tria hæc
 nomina de una eademque re ac persona
 per summam impietatem accipientes,
 merito ab Ecclesia relegamus, eo quod
 patrem, qui nec comprehendi nec pati
 potest, passioni & comprehensioni sub-

jiciunt per incarnationem ; Cujusmodi A sunt, qui à Romanis quidem Patropas-
fiani, à nobis verò Sabelliani dicuntur.
Nos enim scimus, Patrem quidem
qui misit, in propria immutabilis Dei-
tatis permansisse natura : Christum au-
tem qui missus est, carnis assumptæ dis-
pensationem impleffe. Similiter &
eos qui impudenter negant Christum
voluntate & arbitrio patris extitisse,
involuntariam ac violentam quandam
necessitatem attribuentes Deo, ita
ut invitus filium gignat, impiissimos
& à veritate alienos esse censemus : B
eo quòd tum communes de Deo no-
tiones, tum contra mentem ac sen-
tentiam scripturæ divinitus inspiratæ,
talia de illo audeant pronuntiare. Nos
enim Deum sui juris arbitriique esse, &
sponte ac voluntarie filium genuisse,
piè ac religiose credimus. Porro etiã
cum timore ac reverentia credamus id
quod de illo dictum est : Dominus
creavit me principium viarum suarum
ad opera sua : non tamen eum perin-
de factum esse intelligimus, ac reli-
quas creaturas quæ per illum factæ
sunt. Impium enim & ab Ecclesiasti-
ca fide prorsus alienum est, condito-
rem cum operibus ab ipso conditis
comparare, & eodem cum extraneis
generationis modo illum editum esse
arbitrari. Quippe unigenitum filium,
solum ac semel tantum verè germani-
que genitum esse, divinæ nos scriptu-
ræ docent. Sed neque tametsi dica-
mus filium per seipsum esse, & vivere
ac subsistere perinde ac patrem, illum id-
circo à patre separamus, spatia quædam
locorum & intervalla inter illorum con-
junctionem corporali more intelligen-
tes. Credimus enim, eos absq; ullo me-
dio atq; interstitio conjunctos esse, nec
à se invicem posse ullatenus separari :
quippe cum pater quidem sinu suo to-
tum complectatur filium : filius verò
quasi appensus toti adhærescat patri,
solusque in patris gremio perpetuò con-
quiescat. Credentes igitur sanctissi-
mam & perfectam undique Trinita-
tem ; & patrem Deum, ac filium
quoque Deum dicentes, non tamen
duos, sed unum esse confitemur De-
um, ob unum honorem divinitatis,
& absolutissima i unius regni concor-
diam : ita ut pater quidem generali-
ter omnibus, & ipsi quoque filio do-
minetur : filius verò subjiciatur patri ; &

ανανθρωπήσεως ἑσπόμενος) τοῖστοι γὰρ εἰ-
σιν οἱ πατροπασσιανοὶ καὶ ῥωμαῖοι. Καθε-
λιανοὶ δὲ παρ' ἡμῶν λεγόμενοι οἰδαμὲν γὰρ
ἡμεῖς, τὸν μὴ ἀποσειλάντα πατέρα, ἐν τῷ οἰ-
κείῳ τῆς ἀναλλοιώτης θεότητος ἦθει μεμεληκέ-
ναι τὸν δὲ δόξα ἀλέξανδρον, τὴν τῆς ἀνα-
θρωπήσεως οἰκονομίαν πεπληρωκέαι ὁμοίως
ἢ καὶ τὰς ἐβελήσει, ἐδὲ θελήσει γεγενῆσθαι τὸν
Χριστὸν εἰρηκότας ἀνδραβῶς ἀνάγκη δὲ δη-
λον ὅτι ἀβελήθησαν ἔσαν καὶ ἀπροαίρετον πατε-
ρικότας τῷ Θεῷ, ἵνα ἀκὼν γνησίη τὸν υἱόν,
δυσσεβέες ἄγας καὶ τὴν ἀληθείας ξένως ἑπιγνώ-
σκομεν ὅτι ἐκ τῆς κοινῆς ἐνοίας πρὸς Θεῷ,
καὶ δὴ καὶ τὸ βέλημα τῆς θεοπνεύσεως γρα-
φῆς, τοιαῦτα τελομένη καὶ πρὸς αὐτῆς διοεσα-
σαι αὐτοκράτορα γὰρ ἡμεῖς τὸν Θεόν, Κύριον
αὐτὸν εἰσὶν εἰδότες, ἐκασίως αὐτὸν καὶ θελήσει
τὸν υἱὸν γεγενῆσθαι, εὐσεβῶς ὑποφύλακτον
πσεύοντες ἢ ἐμφοδῶς καὶ τὸ παρὲν αὐτῆς λεγόμε-
νον, Κύριον ἐκλήσει με δεχθῆναι ὁδῶν αὐτῆς εἰς
ἔργα αὐτῆς, ἐχ' ὁμοίως αὐτὸν τοῖς δι' αὐτῆς
γρομένοις κλισμασιν ἢ ποιήμασι γεγενῆσθαι
νοῦμεν ἀσεβέες γὰρ καὶ τὴν ἐκκλησιαστικῆς πίστεως
ἀλλότριον, τὸ τὸν κλισμὸν τοῖς δι' αὐτῆς ἐκλι-
σμοῖς δημιουργήμασι παθεσθῆναι, καὶ τὸν αὐ-
τὸν τῆς γνησεως τοῖς ἀλλοτρίοις τρεῖσιν ἐχόν
καὶ αὐτὸν νομίζειν μόνον γὰρ καὶ μόνως τὸν μονο-
γενῆ υἱόν, γνησίως τε καὶ ἀληθῶς διδασκασθῆναι
ἡμᾶς αἰθεῖαι γραφαὶ γεγενῆσθαι ἀλλ' ἐδὲ τὸ
ὑὸν καθ' ἑαυτὸν εἶναι, ἵνα τε καὶ ὑποάρχειν ὁ-
μοίως τῷ πατρὶ λέγοντες, διὰ τῆτο χωρὶς ἑαυ-
τὸν ἔπατος, τόπος ἐ διασημαία πνα με-
ταξὺ τῆ σωμαφείας αὐτῆς ῥωμαῖκῶς ἐπι-
νοῶντες πεπσεύκαμεν γὰρ ἀμεσεύτως αὐτῆς
καὶ ἀδιατάτως ἐπινοῶνται, ἐ ἀχωρίως
ὑποάρχειν ἑαυτῷ ὅλον μὴν ἔπατος ἐνε-
σερισμένως τὸν υἱόν ὅλα δὲ ἔπατος ἐξηρημένως
καὶ παρῶς φουκότος τῷ πατρὶ, καὶ μόνον τοῖς
πατρῶοις κόλποις ἀναπαύομενον διωκεῖν
πσεύοντες ἐν εἰς τὴν παντέλειον τριάδα τῆ
ἀγνωσάτῳ, τὸν πατέρα λέγοντες Θεόν, καὶ τὸν
υἱόν, ἐδὲ δύο τῆς Θεῶς, ἀλλ' ἕνα ὁμολογῶμεν,
μὴ τὸ τῆ θεότητος ἀξίωμα, ἐ μίαν ἀκείβη-
τῆς βασιλείας τὴν σωμαφείαν πανταρχῆ-
τος μὴ καθόλα ἔπατος πάντων, ἐ αὐτῆς
υἱὸς τῆ δὲ υἱὸς ὑποτέτωγμένως τῷ πατρὶ

ἐκτός ἢ αὐτῶν πάντων τῶν μετ' αὐτὸν βασι-
 λεύουσι τῶν δὲ αὐτῶν ἡγουμένων, καὶ τὴν ἑξ ἀγίας
 πνεύματος χάριν, ἀφθόνως τοῖς ἀγίοις δωρη-
 μένη πατρικῶς βεβλήματι· ἕτως γὰρ τὸν πατρί-
 ἐν Χριστῷ μοναρχίας σωίσεως λόγον, ὡς α-
 δεδώκασιν ἡμῖν οἱ ἱεροὶ λόγοι ταῦτα ἡλικα-
 δημεν καὶ τὴν ἐν ἀπίστῳ ἐπιτεθεῖσαν πίσιν;
 πλαυτέρον ἐπεξεργάσατο, καὶ κατὰ τὴν
 φιλομυμίαν ἀλλ' ἵνα πᾶσαν τὴν καὶ τὴν ἡμετέ-
 ραν ὑπολήψεως ἀλλοτριᾶν ἀποκαθάρσωμεν
 ὑποψίαν ὡς ἀπὸ τοῖς τὰ καθ' ἡμᾶς ἀγνοῦσι καὶ
 γνώσιν οἱ καὶ τὴν δύσιν πάντες, ὁμοῦ μὴν τὴν συ-
 κοφιλίας τῶν ἑτεροδόξων τὴν ἀναίδειαν, ὁ-
 μῶς ἢ τῶν ἀνατολικῶν τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἐν
 Χριστῷ φρόνημα, μαρτυρούμενοι ἀδιάσωτος
 ὑπὸ τῶν θεοπνεύτων γραφῶν παρ' αὐτοῖς
 ἀδιασρέφως.

Κεφ. κ'.

Περί τῆς ἐν σάρτει συνόδου.

ΤΑῦτα οἱ καὶ τὰ ἑσπερία μέρη ἐπίσκο-
 ποι, διὰ τὸ ἀλλογλώσσος εἶναι, καὶ διὰ
 τὸ μὴ σιωπεῖν, καὶ ὡς ἐσοδὲ ἔχοντο, δεχέειν τὴν
 ἐν νικαίᾳ πίσιν λέγοντες, καὶ μηδ' ἐν περαιτέρῳ
 ὡς ἐξεργάσει ἐπὶ ἐν πάλιν γράψαντο· ἔ-
 βασιλείας, ὡς ἐδοξοθῆναι Παύλῳ καὶ ἀθα-
 νασίῳ τὰς οἰκείας τόπους, ἐδὲν πλέον ἡνυῖτο
 ἑσπερία γὰρ μετὰ τὴν πλήθους ἐγένετο σιωπῆς
 συνόδον ἄλλην ὡς ἀκαλεῖται ἡμέρας οἱ
 πατρί Παύλον καὶ Ἀθανάσιον, ὡς καὶ τὰ
 κατ' αὐτὰς, καὶ τὰ τῆς πίστεως, ἐπὶ οἰκμε-
 νικῆς συνόδου πέρας λαβεῖν, διδάσκον-
 τες ἐπὶ καταλύσει τῆς πίστεως, τὰς καθαιρέ-
 σεις γίνεσθαι κηρύσσεται ἐν αὐτοῖς οἰκμε-
 νικῆ συνόδου ὡς ἐπὶ τὴν Ἐκκλησίαν, πό-
 λιν δὲ αὐτῆ Ἰλλυριῶν, γῶμη τῶν δυεῖν βα-
 σιλέων, ἔμην διὰ γραμμάτων ἀιτήσαν-
 τος, τῶ δὲ τῆς ἐώας ἐτοιμῶς ὑπακῶ-
 σαντο· ἐνδέκατον ἔτ' ἦν ἀπὸ τῆς τελευ-
 τῆς τῶ πατρὸς τῶν δυο ἀνγύτων ὅπατοι δὲ
 ἦσαν Ἰουλίῳ καὶ εὐσεβίῳ, ὅτε ἡ ἐν Ἐκκλησίᾳ
 σιωπῆς ἐγένετο συνόδου· ἐκ μὲν ἐν τῶν ἑσπε-
 ρίων μερῶν, πατρί τὰς τριακοσίας σιωπῆσθαι
 ἐπίσκοποι, ὡς φησὶν ἀθανάσιος· ἐκ δὲ τῶν
 ἐσπερίων. ἐβδόμηκοντα ἕξ μόνον ὁ Ἐκκλησίᾳ φησὶν,
 ἐν οἷς καὶ ἡριθμῆτο καὶ ἰσχυρὰς ὁ τῶ μαρεώτε

A præter illum universa quæ post ipsum
 sunt & per ipsum facta sunt gubernet
 ac regat, & sancti Spiritus gratiam pa-
 tris arbitrio sanctis affatim largiatur. Sic
 enim ejus quæ in Christo est monarchiæ
 rationem constare, sacra nobis eloquia
 tradiderunt. Hæc post fidei formulam
 brevi compendio antehac editam, fu-
 sius exponere coacti sumus, non inani
 ac superflua ambitione impulsî: sed ut
 omnem de fide nostra sinistram suspi-
 cionem apud eos diluamus, qui senten-
 tiam nostram penitus ignorant: utque
 universi qui in Occidentis partibus de-
 B gunt, & impudentem adversariorum
 calumniam apertè cognoscant; & Ca-
 tholicam Orientalium de Christo do-
 ctrinam, divinarum scripturarum te-
 stimonio disertissimè confirmatam, a-
 pud eos qui mentem minimè perversam
 gerunt.

CAPIUT XX.

De Concilio Serdicensi.

VERUM Occidentales Episcopi, tum
 quod Græci sermonis ignari essent;
 tum quod ea minimè intelligerent, ne-
 quaquam admiserunt: Nicenam fidem
 sufficere; ne quidquam amplius cutio-
 se inquirendum esse asseverantes. Rut-
 fus verò cum Imperatoris literæ, quibus
 mandabat ut Paulus & Athanasius sedi-
 bus suis restituerentur, nihil proficere:
 plebs enim continuis pene seditionibus
 agitabatur; Paulus & Athanasius aliud
 Concilium convocari postulant; ut tum
 ipsorum negotium, tum fidei causa;
 generalis Synodi sententiâ terminare-
 tur. Docebantque non aliam ob cau-
 sam se fuisse depositos, quam ut fides
 subverteretur. Indicitur ergo iterum ge-
 nerale Concilium apud Serdicam, quæ
 urbs est Illyrici: idque de sententiâ
 duorum Imperatorum, quorum alter
 hoc per literas flagitaverat; alter ve-
 rò, Orientis scilicet Imperator, libenter
 annuerat. Annus tunc agebatur un-
 decimus ab obitu parentis duorum Au-
 gustorum: Consules autem erant Ru-
 finus & Eulebius; quo tempore Syn-
 odus Serdicæ congregata est. Et ex
 Occidentis quidem partibus trecenti
 circiter convenerunt Episcopi, ut scribit
 Athanasius. Ab Oriente verò septuagin-
 ta sex tantum adfuisse refert Sabinus,
 quorum è numero fuit Ischyas Mareo-
 N iij